

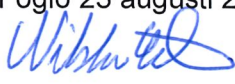
Sammanträdestid	Onsdag 28 augusti 2024 kl. 17.30 – 18.50.	
Sammanträdesplats	Kommungården i Föglö.	
Beslutande	Närvarande	Frånvarande
	Andreas Henriksson, ordförande Stefan Laine Maja Sundblom Patrik Fellman Linda Willfors	
Föredragande	Niklas Eriksson, kommundirektör, protokollförare	
Övriga närvarande	Rainer Juslin, fullmäktigeordförande	
Paragrafer	§ 118 – 123.	
Underskrifter	Ordförande	Sekreterare
	 Andreas Henriksson	 Niklas Eriksson
Protokolljustering Ort och tid	Föglö, 29.08.2024 Patrik Fellman	
Protokollet framlagt till påseende. Plats och tid	Kommungården i Föglö, 29.08.2024	
Intyggar	 Niklas Eriksson Kommundirektör	
Utdragets riktighet bestyrkes		
Ort och tid		
Underskrift		

Sammanträdestid	Onsdag 28 augusti 2024 kl. 17.30.
Sammanträdesplats	Kommungården i Föglö.

Ärendets nr		Ärende
1	§ 118	LAGLIGHET OCH BESLUTFÖRHET
2	§ 119	VAL AV PROTOKOLLJUSTERARE
3	§ 120	Godkännande och komplettering av föredragningslistan
4	§ 121	PROTOKOLL Kst protokoll 10.07.2024
5	§ 122	LANDSKAPSANDELSSYSTEMET LR:s förfrågan om synpunkter
6	§ 123	DELGIVNING Skrivelser och beslut
----- Protokollet justeras och framläggs till allmänt påseende i kommungården torsdag 29 augusti 2024. Justeringen äger rum senast kl. 12.00 samt hålles protokollet därefter tillgängligt för allmänheten under ordinarie kanslitid kl. 10.00 – 15.00. -----		

Ordförande	Andreas Henriksson	Sekreterare	 Niklas Eriksson
Denna möteskallelse har anslagits på anslagstavlan för offentliga kungörelser 23 augusti 2024			

Intygar	Föglö 23 augusti 2024 Niklas Eriksson Kommundirektör
----------------	---

LAGLIGHET OCH BESLUTFÖRHET

Kst: § 118

KomL. §§ 23 samt förvaltningsstadgan § 53.

Styrelsen är beslutför då minst hälften av ledamöterna är närvarande. Kallelse till sammanträde skall sändas till ledamöterna minst fem dagar före sammanträdet kallelsedagen medräknad.

BESLUT:

Sammanträdet konstateras vara lagenligt sammankallat och beslutfört.

VAL AV PROTOKOLLJUSTERARE

Kst: § 119

BESLUT:

Till protokolljusterare utses Patrik Fellman med Linda Willfors som ersättare.

Protokolljusterarnas signatur			Protokollet framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrkes
Nämnd	Kommun- styrelse	Kommun- fullmäktige		

GODKÄNNANDE OCH KOMPLETTERING AV FÖREDRAGNINGSLISTAN

Kst: § 120

BESLUT:Föredragningslistan godkänns utan förändringar.
_____**PROTOKOLL KST PROTOKOLL 10.07.2024**

Kst: § 121

Framföres eventuella anmärkningar i anledning av kommunstyrelsens protokoll 10.07.2024.

BESLUT:Protokollet föranleder inga anmärkningar.

Protokolljusterarnas signatur			Protokollet framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrkes
Nämnd	Kommun- styrelse	Kommun- fullmäktige		

**LANDSKAPSANDELSSYSTEMET LANDSKAPSREGERINGENS FÖRFRÅGAN OM
SYNPUNKTER**

Kst: § 122

Ålands landskapsregering inbjuder kommunerna att avge synpunkter på landskapsandelssystemet inför utvärderingen av systemet.

Synpunkterna emotses utgående från en fastställd mall på sju punkter med tillhörande underrubriker.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen framför synpunkter i enlighet med bilaga till protokollet.

Bilaga nr 1 § 122/28.08.2024.

BESLUT:Godkänns.

Protokolljusterarnas signatur			Protokollet framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrkes
Nämnd	Kommun- styrelse	Kommun- fullmäktige		

Kommunstyrelsen

Nr xxx/2024

Degerby den 28 augusti 2024

Ålands landskapsregering

Adress: Tingsvägen 3, 22710 FÖGLÖ

E-post: info@foglo.ax

Telefon: 018-50322

Hänv.: landskapsregeringens inbjudan att ge synpunkter.

Ärende: synpunkter på landskapsandelssystemet inför utvärderingen år 2024.

Kommunstyrelsen i Föglö har vid sitt sammanträde 28 augusti 2024 behandlat landskapsregeringens förfrågan om synpunkter på landskapsandelssystemet inför utvärderingen av systemet.

Kommunstyrelsen önskar med anledning av detta framföra följande synpunkter utgående från de 7 punkter och underrubriker landskapsregeringen önskar svaren i;

1. Synpunkter och kommentarer på den parlamentariska referensgruppens målsättningar i landskapsandelssystemet

Målsättningarna framtagna av en parlamentarisk referensgrupp år 2016 och lyder som följer;

1. Landskapsandelssystemet ska ge kommunerna möjlighet att tillhandahålla lagstadgad basservice. Målet nås genom inkomst- och kostnadsutjämning
2. Landskapsandelssystemet ska vara enkelt och förutsägbart. Målet nås genom en steglös modell och ett fåtal parametrar som styr fördelningen
3. Landskapsandelssystemet ska gynna hållbar tillväxt
4. Landskapsandelssystemet ska främja samarbete och samgång

Föglö kommuns synpunkter:

Målsättningarna bra, men problemet är att ingen målsättning uppfylls med nuvarande landskapsandelssystem då systemet är kraftigt underfinansierat och t ex för Föglös del betyder kraftiga underskott alla år trots en slimmad verksamhet som i princip helt är lagstadgad.

Systemet är långt ifrån enkelt och förutsägbart och främjar inte samarbete och samgång då kommunerna förlorar ekonomiskt på detta i längden då de ekonomiska incitamenten inte är tillräckliga.

2. Synpunkter på fördelningen av landskapsandelar/skillnaderna i ersättningsgrader mellan uppgiftsområdena socialvård och bildningssektorn ?

Föglö kommuns synpunkter:

Uppgiftsområdet socialvård är underfinansierat då under 20 % av kostnaderna täcks av landskapsbidrag (gäller såväl KST som äldreomsorgen). Bildningssektorns (barnomsorgen och grundskolan) system dock i huvudsak bra (med beaktande av nedanstående synpunkter under punkt 5b och 5c).

3. Synpunkter på inbördes fördelningen av landskapsandelar mellan landsbygd, stad och skärgård?

Föglö kommuns synpunkter:

Statistiken och kommunernas bokslut för de senaste åren (2021-2023) talar sitt tydliga språk, skärgårdskommunerna och flera av de minsta landsbygdskommunerna har svaga bokslut och ekonomiska problem trots att man knappt erbjuder annat än lagstadgad verksamhet. Det är ingen bra utveckling att skatteprocenterna är högst i de minsta kommunerna och boksluten ändå visar röda siffror. Större andel av landskapsandelarna bör gå till skärgården för att samhällena skall överleva. Eventuellt borde ytterligare en regional dimension införas i systemet med en **särskild skärgårdskoefficient** som är klart högre än nuvarande skärgårdstillägg. Målet med landskapsandelssystemet bör vara att utjämna de regionala skillnaderna så alla ålänningar kan garanteras likvärdig service till likvärdigt, helst samma, skatteuttag.

4. Systemets förmåga att skapa likvärdiga förutsättningar för att producera lagstadgad service mellan Ålands alla 16 kommuner

Föglö kommuns synpunkter:

Egentligen samma svar som på fråga 3, systemet har inte fungerat till den delen då pengarna helt enkelt inte räcker till i skärgårdskommunerna.

Generellt behövs en översyn av landskapsandelssystemet för att beakta skärgårdskommunernas speciella utsatthet för att kunna erhålla tillräcklig finansiering och därmed säkra den kommunala basservicen i perifera områden.

För många av skärgårdskommunerna är landskapsandelarna den viktigaste inkomstkällan för att täcka kostnaderna för servicen. Det ideala skulle vara att resultatet på sista raden i resultaträkningen skulle vara i stort sett samma ut överallt. Nuvarande situation ger inte det utan många av de mindre kommunerna går med stora underskott trots att de har bland de högsta skatteuttagen på Åland. Dagens situation med allt större skillnader i skatteprocent mellan kommunerna är inte bra. I princip borde skatteuttaget över hela Åland vara detsamma.

Det är enkelt att se förhållandet underskott i resultaträkningen / storlek på kommun för att förstå att landskapsandelsfördelningen regionalpolitiskt inte har fungerat bra.

5. Detaljerade synpunkter på systemets beståndsdelar enligt följande

- Skattekompletteringen
- Kostnadsersättning för grundskola
- Kostnadsersättning för barnomsorg
- Kostnadsersättning för äldreomsorg
- Kostnadsersättning för socialvården (KST)
- Kostnadsersättning för de särskilda områdena (grundvux, träningsundervisning, förberedande undervisning, specialfritids)

Föglö kommuns synpunkter:

- Systemet med att samfundsskatterna inräknas i grunderna för skattekompletteringen (infördes i senaste revidering) är inte bra. I.o.m. införlivandet av samfundsskatterna i skattekompletteringsgrunden togs i princip alla incitament bort för en aktiv företagsbefrämjande näringspolitik då det ändå inte ger kommunerna nämnvärt mera intäkter eftersom skattekompletteringen i stället minskar drastiskt. Föglö kommun har drabbats hårt av detta. Det föregående systemet var mycket bättre.

- b. En **särskild landskapsandel för skolskjutsar** borde tillfogas systemet då de tenderar att vara väldigt kostsamma. Skolskjutskostnaderna är en märkbar stor kostnad för perifera kommuner, som t ex Mariehamns stad helt saknar. För vidsträckta kommuner och skärgårdskommuner med spridd bebyggelse är skolskjutsarna en betydande merkostnad som inte alls finns beaktad i landskapsandelssystemet. En **särskild landskapsandel för skolskjuts** bör därför införas för kommuner med höga skolskjutskostnader alternativt ingå som en faktor som förhöjer landskapsandelen då den är i princip omöjlig att påverka.

Viktigt är att en **särskild landskapsandel för elever med annat modersmål** än svenska finns, helst helt utanför landskapsandelssystemet, och erläggs mot redovisning av verkliga kostnader. Detta för att främja de inflyttades integration i samhället. Risken är annars stor att denna undervisning dras ner då kommunerna inte kommer att ha ekonomisk möjlighet att tillhandahålla detta. Indirekt främjas då inte heller inflyttning av elever med annat modersmål än svenska då det innebär en direkt stor merkostnad för kommunen.

Grundskolan i övrigt bra uppbyggd med större andelar i början (upp till 40 elever) och sedan sjunkande. Skulle basbeloppet vara lika hela vägen (på en lägre nivå) skulle det vara mycket negativt.

- c. Barnomsorgen i huvudsak bra. Nuläget leder dock till mycket låga landskapsandelar för barnomsorgen för Föglös del då en barnomsorgsplats kostar ca 20.000 euro medan basbeloppet är ca 13.000 euro (2024), vilket leder till att det blir svårt att upprätthålla omsorgen på dagens nivå. En **skärgårdskoefficient** borde därför införas här så att basbeloppet skulle motsvara de verkliga kostnaderna.
- d. Systemets uppbyggnad med olika basbelopp enligt ålderskategorier är bra, men äldreomsorgen är kraftigt underfinansierad i nuvarande system då basbeloppen är för låga vilket gör att landskapsandelarna inte är tillräckliga. För Föglös del täcks endast ca 18 % av kostnaderna av landskapsandelar.
- e. KST har blivit en stor belastning för mindre kommuner och det bästa skulle här vara att det helt övertogs av landskapet på samma sätt som med ÅHS. Nuvarande system för KST är väldigt svårtolkat och oöversiktligt och i stort sett omöjligt att beräkna. Verksamhetens landskapsandelar är mycket låga och saknar helt regionala utjämningsfaktorer, vilket leder till för små kommuner orimligt höga kostnadsandelar.
- f. Gällande FBU och träningsundervisningen täcker det nuvarande bidraget inte kostnaderna till 100 % då normkostnaden är för låg, men systemet är annars bra. Det kunde som tidigare finnas ett särskilt stöd för undervisning av elever med främmande språk som utbetalades mot redovisning, vilket var synnerligen enkelt att redovisa. Detta utgör ju områden som är helt opåverkbara för den enskilda kommunen.

6. Synpunkter på systemets kostnadsbaserade basbelopp – uppföljning av basbeloppen, fyraårsuppföljningen, indexering, övrigt gällande basbelopp ?

Föglö kommuns synpunkter:

Basbeloppen bör helt baseras på fakta om vad kostnaderna är, dvs de faktiska kostnaderna, och inte några uppskattade eller inte med verkligheten stämmande siffror. Basbeloppen bör därför kunna justeras årligen baserat på senast kända verkliga kostnader.

7. Övriga synpunkter på landskapsandelssystemet

Föglö kommuns synpunkter:

Generellt

Föglö kommun har i många sammanhang framfört att i samma stund som den nuvarande lagstiftningen om landskapsandelar antogs så sänktes kommunens ekonomi från god till svag med stort underskott. Som bekant var Föglö kommun **den enskilt största förloraren vid revideringen av landskapsandelssystemet**, vilket har föranlett ekonomiska problem för den tidigare välmående kommunen att långsiktigt kunna sköta sina lagstadgade uppgifter. En neddragning motsvarande ett behov av upp mot 5 % skatthöjning är inte rimlig som det blev i Föglös fall (25 % bort av landskapsandelarna, ca 400 - 500.000 euro). Knappast syftet med revideringen av landskapsandelarna att basservicen skulle undergrävas på detta sätt.

Skärgårdstillägget och begreppen ytterskärgård - innerskärgård

I landskapsandelssystemet finns sedan senaste reformen (LL om landskapsandelar till kommunerna (ÅFS 120/17) inbyggd en **orättvis indelning ytterskärgård / innerskärgård**, vilket drabbat Föglö kommun hårt i form av lägre andelar också på denna punkt. Föglö kommun med frigående färja bör höra hemma i ytterskärgårdsgruppen med motsvarande skärgårdstillägg. Uppdelningen av skärgården som nu då dagens trafik inte ger trafik dygnet runt och invånarna i stor utsträckning är bundna till den egna kommunen är omotiverad och orättvis. Begreppet innerskärgård borde därför slopas och återgå till tidigare system som var lika för alla skärgårdskommuner.

Föglö har också i likhet med övriga skärgårdskommuner eget högstadium i grundskolan, vilket ger högre startkostnader och ytterligare motiverar att höra till samma ytterskärgårdsgrupp.

Nuvarande uppdelning innebär bland annat att Föglö kommun inte erhåller tillägget om 5 % av normkostnaden, vilket är ett kännbart bortfall i en liten kommuns ekonomi.

Skärgårdstillägget borde dessutom vara klart större än i gällande system för att ge reella möjligheter att ge motsvarande service i skärgården.

Övriga landskapsandelar

Landskapsbidragen för medborgarinstitut, bibliotek, kultur, idrotts- och ungdomsverksamhet är mycket låga i dagsläget och innebär i praktiken att dessa verksamheter helt finansieras av egna medel, vilket leder till att skärgårds- och randkommuner inte har möjlighet att nämnvärt satsa på dem. De borde höjas åtminstone för mindre kommuner så att kommunerna åtminstone kunde sätta lite pengar på den verksamheten. Dessa verksamheters betydelse för trivsel och som förebyggande verksamhet skall inte underskattas. Ungdoms- och idrottsverksamhet är bevisligen mycket viktig förebyggande verksamhet för att undvika utslagningar ur samhället, inkluderande i samhället mm ifall meningsfulla fritidsaktiviteter finns.

Investeringsbidragen

Att investeringsbidragen för bland annat barn- och äldreomsorg och grundskola är slopade är ett stort slag för utvecklingen i kommunerna då detta i praktiken omöjliggör investeringar i sådan infrastruktur då årsbidragen är negativa och inte ens nära täcker nuvarande avskrivningar. Dessa bör därför **återinföras för åtminstone skärgårds- och randkommunerna**.

Investeringsbidragen för kommunalvägsbyggen och avloppsinvesteringar bör också återinföras, åtminstone för skärgårdskommunerna och de mindre kommunerna. Ingår inte i landskapsandelssystemet, men bör påtalas då ifrågavarande budgetmoment i landskapets budget nu har varit noll under många år och leder till att nödvändiga avloppsutbyggnader och vägförbättringar inte genomförs pga avsaknaden av ekonomiska möjligheter för de mindre kommunerna. Skulle vara en stor miljöförbättrande åtgärd (speciellt gäller det avloppsutbyggnader) som nu stannat av helt då det inte går att finansiera.

FÖGLÖ
KOMMUN

På kommunstyrelsens vägnar:

Niklas Eriksson

Kommundirektör

DELGIVNING SKRIVELSER OCH BESLUT

Kst: § 123

Meddelas om följande ankomna skrivelser och beslut;

- byggnadsinspektörens beslutsprotokoll
01.07.2024 angående 1 st beviljat bygglov, 1 st avslag för bygglov
samt 1 st förhandsutlåtande för bygglov
- äldreomsorgschefens beslutsprotokoll under tiden 06.07.2024 –
21.08.2024 (§ 34-35) gällande
1 st antagande av hyresgäst vid AG pensionärlägenheter
1 st semestervikariat som bemanningsansvarig närvårdare
- Ålands landskapsregerings brev 18.06.2024 nr 152 I1 angående
strategi för hållbart byggande
- Ålands landskapsregerings brev 24.06.2024 gällande förlängd
tidsfrist för godkännande av ny producentsammanslutning till
31.10.2024
- ÅMHM beslut 1.7.2024 gällande utökat serveringsområde för
Restaurang Seagram
- ÅMHM beslut 1.7.2024 gällande tillfälligt förlängd serveringstid till
kl. 03.30 för tiden 6.7 – 20.8.2024
- ÅSUB:s statistikmeddelande nr 2024:8 angående
arbetslöshetssituationen i juli 2024.

Delges följande nämnd- och kommittésammanträdesprotokoll (inom parentes kommunstyrelsens representant, protokollen kan läsas på kommunens hemsida www.foglo.ax när de justerats);

- trafikkommitténs sammanträdesprotokoll nr 2/2024 av den 07.08.2024 (Stefan)

Kommundirektörens förslag:

Skrivelserna, besluten och protokollen antecknas kommunstyrelsen till kännedom.

Kommunstyrelsen konstaterar huruvida nämndernas och övriga beslut varit lagliga och ändamålsenliga.

BESLUT:

Godkänns.

Besluten konstateras vara lagliga och ändamålsenliga.

Protokolljusterarnas signatur			Protokollet framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrkes
Nämnd	Kommun- styrelse	Kommun- fullmäktige		

**ANVISNING OM RÄTTELSEYRKANDE
MEDDELANDE OM BESVÄRSFÖRBUD****Besvärsförbud jämte grunder**

Då beslutet endast gäller beredning och verkställighet får med stöd av 112 § kommunallagen rättelseyrkande eller besvär inte framföras över följande paragrafer:

§ 118 och 122.

Annan grund för besvärsförbud, vilken

Ärenden som avser endast intern organisation och delgivningar.

Paragraferna § 119-121 och 123.

Anvisningar om rättelseyrkande

Envar kommunmedlem kan framställa om rättelse genom ett skriftligt rättelseyrkande beträffande följande paragrafer:

§ --.

Yrkandet skall framställas inom 14 dagar från den dagen protokollet framlagts till offentligt påseende.

Rättelseyrkande framställs hos den myndighet som fattat beslutet, dvs.

Kommunstyrelsen i Föglö, Tingsvägen 3, 22710 FÖGLÖ

På eget ansvar kan man sända rättelseyrkandet per post eller med bud. Handlingarna för rättelseyrkande bör inlämnas till posten i så god tid, att de hinner fram under fataljetidens sista dag före utgången av ämbetsverkets öppethållningstid.

Framställan om rättelseyrkande skall innehålla

- rättelseyrkandens namn, yrke, boningsort och postadress
- det beslut i vilken rättelse yrkas
- till vilka delar rättelse yrkas och vilka ändringar som påyrkas
- motiveringar till yrkandet

Framställan om rättelseyrkande skall egenhändigt undertecknas av den som yrkar på rättelse eller annan person som befullmäktigats härtill. Om endast denna person undertecknat den, skall också denna persons yrke, boningsort och postadress framgå.

Till skriften skall bifogas beslutet i vilket rättelse sökes, i original eller som en officiellt bestyrkt kopia.

Protokolljusterarnas signatur			Protokollet framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrkes
Nämnd	Kommun- styrelse	Kommun- fullmäktige		